

Posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi w dniu 24 kwietnia 2014 r.

W dniu 24 kwietnia 2014 r. odbyło się jedenaste w tej kadencji posiedzenie Parlamentarnego Zespołu ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi, tematem którego była ocena przygotowań do udziału w wykorzystaniu środków unijnych przez organizacje pozarządowe.

Rozpoczynając posiedzenie wiceprzewodniczący Parlamentarnego Zespołu – senator Mieczysław Augustyn powiedział, że czas, w którym odbywa się posiedzenie jest szczególnie ważny, gdyż trwają przygotowania do dystrybucji środków z nowej perspektywy finansowej. Przepisy unijne wymagają, żeby przygotowywane projekty rządowe i regionalne były konsultowane

z organizacjami pozarządowymi. Spotkanie to ma na celu rozpoczęcie dyskusji z przedstawicielami organizacji pozarządowych na temat szansy jaką dla rozwoju Polski (także poprzez wzmacnianie III sektora) są fundusze europejskie. W ocenie Senatora Augustyna dobrze, aby u progu nowej perspektywy finansowej 2014-2020, porozmawiać o możliwościach efektywnego, mądrego i odpowiedzialnego wykorzystania środków z EFS.

Następnie senator zmieniając temat przekazał zebranym informację o losach projektu ustawy o petycjach. Tego samego dnia odbyło się bowiem posiedzenie sejmowej podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia senackiego projektu ustawy o petycjach. Jak podkreślił senator Augustyn jest silna wola uchwalenia tej ustawy, a z informacji które pojawiły się na posiedzeniu podkomisji wynika, że stanowisko rządu według wiodącego ministerstwa będzie dla tego projektu pozytywne.

Wracając do głównego tematu posiedzenia zespołu podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej – Małgorzata Marcińska zgodziła się z senatorem M. Augustynem, że moment jest szczególny. Jak powiedziała, jest to moment nakładania się dwóch perspektyw. Trwa jeszcze realizacja projektów z perspektywy finansowej 2007-2013, a już opracowane są założenia do nowych ram finansowania i trwają negocjacje nowych programów operacyjnych. Tak więc można podsumowywać i mówić już o nowych elementach. W perspektywie finansowej 2007-2013 organizacje pozarządowe miały szerokie możliwości aplikowania o środki strukturalne. Z uwagi na profil działalności większości podmiotów trzeciego sektora, gros projektów było realizowanych w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (PO KL), którego formuła jednocześnie najbardziej sprzyja tzw. miękkim projektom, w jakich specjalizują się organizacje pozarządowe. Organizacje pozarządowe brały aktywny udział w realizacji działań w różnych obszarach PO KL, w tym nadzorowanych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej np.

- jako projektodawcy w działaniach dotyczących form opieki nad dzieckiem do lat 3;
- jako partnerzy w projektach systemowych realizowanych w obszarze pomocy i integracji społecznej, w tym ekonomii społecznej;
- jako projektodawcy i partnerzy w projektach dotyczących adaptacyjności przedsiębiorstw.

Administracja publiczna w 2011 r. otrzymała od podmiotów działających w sferze pożytku publicznego 98 029 ofert, podpisała z tymi podmiotami 61 623 umów i wydatkowała około 4,8 mld zł. W latach 2014-2020 fundusze strukturalne w Polsce dostępne będą w ramach sześciu programów krajowych (w tym jednym ponadregionalnym dla województw Polski Wschodniej) oraz 16 programów regionalnych. Na poziomie krajowym chodzi o reformy, zmiany systemowe, innowacyjne rozwiązania. Na poziomie regionalnym wsparcie kierowane do osób. Organizacje trzeciego sektora będą mogły podejmować działania w obszarze rynku pracy, gospodarki i edukacji w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) oraz aplikować o wsparcie w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. Jak powiedziała Minister M. Marcińska - działania organizacji pozarządowych w ramach PO WER będą służyły rozwiązywaniu konkretnych problemów. Organizacje pozarządowe w ramach PO WER będą mogły pełnić 2 funkcje, projektodawców praktycznie we wszystkich celach tematycznych lub partnerów uczestniczących w realizacji projektów oraz bezpośrednich odbiorców wsparcia. W ramach PO WER przewidziano również odrębny priorytet inwestycyjny dotyczący wsparcia na rzecz innowacji społecznych służących wypracowaniu nowych rozwiązań w szeroko pojętej polityce publicznej.

Jak zauważył Piotr Krasuski dyrektor Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z punktu widzenia organizacji pozarządowych, spośród funduszy strukturalnych – Europejski Fundusz Społeczny z naturalnych przyczyn cieszy się większym zainteresowaniem. Powodem jest obszar oddziaływania tego funduszu, który odnosi się właśnie do kwestii związanych z zatrudnieniem, z integracją społeczną, edukacją czy budową instytucji czy procedur do lepszego zarządzania państwem na różnych szczeblach. Tutaj naturalna rola organizacji pozarządowych jest nie do przecenienia. Podkreślił również, że jeśli chodzi o kończący się okres finansowania na lata 2007 -2013 to organizacje pozarządowe odgrywały bardzo dużą rolę. Wyraził również nadzieję, że wsparcie, które było udzielane organizacjom pozarządowym w postaci podnoszenia kwalifikacji, przyczyni się do zwiększonej aktywności organizacji w nowym okresie programowania, oraz, że organizacje są lepiej przygotowane do tego by sięgać po środki. Jeśli chodzi o nowy okres finansowania i przygotowania do nowego okresu programowania to swoją analizę podzielił na dwa obszary. Z jednej strony proceduralny, z drugiej strony (na ile organizacje pozarządowe będą aktywne przy przygotowaniu dokumentów programowych, w określeniu na co środki

będą przeznaczane, wreszcie o współdecydowaniu na etapie wdrażania o współdecydowaniu o kryteriach doboru projektów, uczestnictwo a komisjach, panelach oceniających projekty. Dotychczasowe doświadczenia resortu w tej materii są pozytywne. Drugą kwestią jest z jakich obszarów wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego będą mogły skorzystać w latach 2014-2020. W dalszej kolejności zwrócił uwagę na zapisy, które obecnie tworzone są w procesie negocjacji a dotyczą umowy partnerstwa, czyli dokumentu nadrzędnego, który opisuje ogólne zasady i kierunki przeznaczenia funduszy strukturalnych w Polsce na nowy okres programowania. W nowej wersji pojawi się horyzontalna zasada deinstytucjonalizacji, chodzi o odejście od modelu wspierania usług społecznych (np. rynku pracy, aktywnej integracji, ekonomii społecznej) polegającej na tworzeniu dużych instytucji, które po zakończeniu finansowania zewnętrznego trudno jest utrzymać na rzecz małych form, które prowadzone są przez organizacje pozarządowe, stowarzyszenia lokalne. Taki postulat przejścia z dużych, zinstytucjonalizowanych form na rzecz środowiskowych został przyjęty jako zasada horyzontalna i poszerzy on znacząco udział organizacji pozarządowych w tych procesach. W dalszej kolejności Dyrektor P. Krasuski uwagę poświęcił ósmemu celowi tematycznemu, obejmującemu działania z zakresu integracji społecznej i zatrudnienia (wspierane tu będą osoby pozostające poza rynkiem pracy, żłobki i instytucje opieki nad dziećmi do lat 3, czy praca na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się). Uwagę poświęcono również celowi dziewiętemu, dotyczącemu zmniejszenia skali ubóstwa i wykluczenia społecznego. Obejmuje on prowadzenie przez organizacje pozarządowe Centrów Integracji Społecznej, wsparcie na rzecz społeczności romskiej, osób opuszczających ośrodki penitencjarne czy ekonomii społecznej oraz budowę systemu bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Dziesiątym cel tematyczny dedykowany jest zakładaniu przedszkoli i instytucji przedszkolnych oraz prowadzeniu zajęć dodatkowych dla osób wykluczonych, młodzieży na obszarach wiejskich czy mieszkającej na innych terenach, a posiadającej mniejsze szanse edukacyjne. W każdym z przedstawionych celi tematycznych zaplanowano udział III sektora.

Teresa Hernik, Prezes Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zdała relację z działalności PFRON., Powiedziała, że jest on tzw. beneficjentem systemowym programu operacyjnego kapitał ludzki i w kończącej się perspektywie realizuje 32 projektu systemowe na ogólną kwotę 278 112 753 zł. I obejmuje swoim wsparciem 20 597 osób. Są to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności i to indywidualne spojrzenie, aktywizacja, kierunkowe podejście do tych osób powoduje, że są one w dużej mierze zaktywizowane nie tylko społecznie ale również zawodowo. PFRON uczestniczył we wszystkich pracach, które toczyły się nad nową perspektywą i w jej opinii wszystkie bardzo ważne aspekty zostały uwzględnione.

W dalszej części posiedzenia odbyła się dyskusja na temat nowej perspektywy finansowania. Goście wskazywali również na problemy, które występowały w kończącej się perspektywie.